

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

YTTRANDE

2017-06-02

280-2010-2017

Näringsdepartementet
n.registrator@regeringskansliet.se
eva.kalling-lundberg@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss Effektivare sanktioner i livsmedelskedjan m. m. (Departementspromemoria 2017:5), Regeringskansliets diarienummer N2017/01869/RS

Länsstyrelsen i Hallands län delar utredarens syn på nuvarande problem och allmänna överväganden kring överträdelser och lagföring på områdena livsmedel, foder, animaliska biprodukter och djurskydd. Länsstyrelsen bedömer dock efter noggrant övervägande och mot bakgrund av intentionerna i den nationella strategin för livsmedelskedjan, att utredningens förslag om införande av sanktionsavgifter riskerar att medföra konsekvenser som i de flesta fall inte uppväger fördelarna.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att fängelse ska införas i straffskalan i livsmedelslagen och i lagen om foder och animaliska biprodukter för allvarliga överträdelser mot lagstiftningen. Sådana överträdelser kan orsaka fara för människors och djurs liv och hälsa eller innebära vilseledande marknadsföring av livsmedel till skada för konsumenterna.

En av grundförutsättningarna för en effektiv kontroll och hög livsmedelssäkerhet är objektregister av god kvalitet hos kontrollmyndigheten. Länsstyrelsen har tidigare påtalat behovet av sanktioner för att öka efterlevnaden av registreringskravet inom primärproduktionen där ofullständiga objektregister är ett aktuellt problem. Länsstyrelsen tillstyrker därför utredningens förslag om införande av sanktionsavgifter för underlåtenhet att registrera verksamheter inom livsmedelskedjan där lagkrav finns på sådan registrering.

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag om sanktionsavgifter istället för straff för andra typer av förseelser inom djurskyddsområdet. Länsstyrelsen anser inte heller att det är rimligt att enbart upprepade beslut om sanktionsavgifter ska kunna leda till djurförbud.

Synpunkter avseende förslaget om införande av sanktionsavgifter

Sanktionsavgift är ett nytt sanktionsmedel inom livsmedelskedjan och ska enligt förslaget vara en repressiv åtgärd vid framförallt administrativa brister. Avgiften ska enligt förslaget förenas med strikt ansvar där vare sig uppsåt eller oaksamhet behöver ligga till grund för att uttag av sanktionsavgift ska ske. I utredningen anges även att antalet brister som sanktionsavgiftsbeläggs kan komma att utökas.

En positiv effekt av att införa sanktionsavgifter och att precisera vilken typ av överträdelser som ska kunna leda till sådana avgifter är att det kan bidra till en ökad tydlighet i tillämpningen av lagstiftningen. Detta förutsätter dock att sanktionsavgifter tillämpas i samband med bestämmelser som är lätta att tolka. Länsstyrelsens uppfattning är att utvecklingen inom ffa djurskyddsområdet går från enkla resursbaserade mått mot alltmer funktionsbaserade bedömningar av djurens välfärd där sanktionsavgifter inte är möjliga att använda. Länsstyrelsen är tveksam till om det finns förmåga och resurser från centralt håll att tillhandahålla den förbättrade kontrollvägledning som skulle krävas för att uppfylla kraven på rättssäkerhet, förutsägbarhet och likabehandling vid en mer omfattande tillämpning av ett system med sanktionsavgifter.

Vid kontroller där överträdelser upptäcks som kan bedömas vara mindre allvarliga finns idag de verktyg som behövs i form av föreläggande, föreläggande med vite, förbud med mera. Förbättringar inom det nuvarande straffrättsliga sanktionssystemet torde kunna uppnås genom krav på högre prioritering av aktuella ärenden inom rättsväsendet eller genom att tillföra polis och åklagare ökade resurser för ändamålet.

Ur ett förenklingsperspektiv ser Länsstyrelsen att svårigheter kan uppstå när ett kontrollobjekt plötsligt blir tvungen att svara till två myndigheter när resultatet av en djurskyddskontroll utmynnar i åtgärder inom det straffrättsliga systemet parallellt med åtgärder inom ett sanktionsavgiftssystem. Länsstyrelsen anser också att utredningen underskattar konsekvenserna av ett sanktionsavgiftssystem vad beträffar påverkan på länsstyrelsernas verksamhet och ett ökat behov av resurser. Det blir troligen fler beslut att fatta och därmed fler överklagningsärenden att hantera. Utifrån erfarenheterna från miljöbalkens område bedömer Länsstyrelsen att vinsten med att införa sanktionsavgifter inte kommer att uppväga det merarbete som det skulle innebära för såväl verksamhetsutövare som berörda myndigheter.

Slutligen befarar Länsstyrelsen att fokus vid djurskyddskontroll flyttas från dialog och helhetssyn till hantering av de mindre allvarliga regelöverträdelser som leder till sanktionsavgifter om sådana införs. Länsstyrelsen önskar istället lägga tillgängliga resurser på att utvecklas i den roll som

kontrollmyndigheterna förväntas ta enligt den nya nationella livsmedelsstrategin. Enligt målen i den nationella kontrollplanen ska kontrollmyndigheterna i sin verksamhet bidra till en långsiktigt hållbar och konkurrenskraftig livsmedelskedja genom såväl rådgivning och service som kontroll.

Deltagande i länsstyrelsens beslut

Detta beslut har fattats av landshövding Lena Sommestad med enhetschef/länsveterinär Madeleine Beckman som föredragande.

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Lena Sommestad

Madeleine Beckman